

Leven van bloed

Wie wel eens in een slachthuis is geweest weet hoe bloed ruikt. En hoeveel bloed er – verdoofd of onverdoofd – dagelijks moet vloeien zodat wij elke dag te eten hebben. Zelfs meer dan goed voor ons is.

Mensen die leven in het westen hebben weinig tot niks met ritueel slachten. Toch kan iedereen die het wil zien, begrijpen dat er aan al dat slachten een rituele dimensie zit: wil jij leven, dan kost dat dagelijks andere (dieren)levens. Dat je daar niet over nadenkt als je boodschappen doet, doet daar natuurlijk niets aan af.

De Bijbel vertelt dat bloed de levenskracht is van mensen en dieren (Genesis 9:5; Lev. 17:11,14). Voor de Val lees je nergens in de Bijbel dat er bloed vergoten werd: geen mensenbloed, maar ook geen dierenbloed. Maar in de wereld ná de zondvloed geeft God aan mensen ook de dieren tot voedsel. Met dien verstande, dat mensen geen vlees mochten eten waar nog bloed in zat (Genesis 9:3-4).

Verzoening // Bloed is leven. Dat begrijpt ook iedereen die ooit een bloedtransfusie heeft moeten ondergaan. Bloed mag nooit zomaar worden vergoten. In Genesis 9 vers 5 eist God genoegdoening van elke druppel mensenbloed dat ooit vergoten is of dat nog zal worden. Na de eerste moord in de geschiedenis roept het bloed van Abel vanuit de aarde om vergelding: ‘Hoor toch hoe het bloed van je broer uit de aarde naar mij schreeuwt!’ (Genesis 4:10).

Het bloed van dieren wordt door God gegeven aan mensen als middel tot verzoening. Niet het bloed zelf, maar het bloed als drager van de levenskracht kan worden gebruikt om verzoening mee te bewerken: ‘volgens de wet wordt inderdaad vrijwel alles met bloed gereinigd, want als er geen bloed wordt uitgedoten, vindt er geen vergeving plaats.’ (Hebr. 9:22; Lev. 17:11)

In de tijd van het Oude Testament vloeide er in de tempel van Jeruzalem dagelijks bloed van dieren – veel bloed, iedere dag opnieuw. Het moet goed te ruiken zijn geweest voor wie zich in de buurt van het tempelcomplex bevond. Wie bij God wilde horen, moest tegen de geur van bloed kunnen. Het volk Israël dankte er zijn bestaan tegenover God zelfs aan: God ging in Gosen in Egypte ieder huis voorbij dat was gemerkt met bloed op de deurposten en de

bovendorpels. En ook later gold dat er steeds weer – en ook steeds *meer* – bloed nodig was om te kunnen blijven leven met God.

De dieren waren haast niet aan te slepen. Er kon nooit genoeg bloed vloeien. Net zoals dieren ook vandaag niet zijn aan te slepen om tegemoet te kunnen komen aan onze onverzadigbare behoefte aan vlees. De zogenaamde overwinning van Marianne Thieme in de strijd tegen onverdoofd slachten is maar een doekje voor het bloeden. Alsof je met een pleister – het verbod op de onverdoofde rituele slacht – de gapende wond van al het leed dat wordt veroorzaakt door het onderliggende probleem, onze gezamenlijke vraatzucht, kunt stelpen.

Jezus' bloed // De verwoesting van de tweede tempel in het jaar 70 na Chr. maakte de offerdienst definitief onmogelijk. Voor christenen is het tempelritueel ook overbodig sinds het offer dat Jezus bracht op Golgotha. Jesaja profeteerde al van de komst van een knecht van God. Iemand die met het offer van zijn leven vrijwillig zou betalen voor de schuld van het volk (Jesaja 53:10).

Johannes de Doper verwees in zijn preken naar Jezus als het Pesach-lam, wiens bloed de zonde van de wereld wegneemt. De apostel Johannes schrijft: 'Hij is het die verzoening brengt voor onze zonden, en niet alleen voor die van ons, maar voor de zonden van de hele wereld.' (1 Joh. 2:2). De schrijver van de brief aan de Hebreeën: 'Zijn bloed spreekt krachtiger dan dat van Abel.' (Hebr. 12:24). Jezus zelf zei, bij de instelling van het Heilig Avondmaal: 'Deze beker, die voor jullie wordt uitgegoten, is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt.'

Blijvende genoegdoening // Westerse mensen hebben niet veel op met rituelen. In onze tijd zijn het vooral joden en moslims die de betekenis van bloed als levenskracht hebben bewaard. Maar terwijl iedereen begrijpt dat dat bloed nodig is om te kunnen leven, weten christenen dat het nog veel dieper gaat: zij leven van het bloed van Jezus Christus. Alleen dat bloed kan genoegdoening geven voor zonden. Of anders gezegd: alleen het bloed van Jezus kan de toorn van God stillen. Gods woede, die dagelijks gevoed wordt doordat mensen elkaars bloed vergieten. Er is door mensen zoveel bloed vergoten dat schreeuwt om vergelding – en dat gaat vandaag gewoon door (lees v/a 13 van de Heidelbergse catechismus!) – dat geen offer groot genoeg is voor God.

Behalve het bloed van Jezus. David en andere profeten voorzagen al in de tijd van het Oude Testament dat rituelen nooit voor blijvende genoegdoening kunnen zorgen: 'U vindt toch geen voldoening in brandoffers?' (Psalm 51:18). Het Nieuwe Testament vertelt dat Jezus uiteindelijk het offer bracht dat echt genoeg zou zijn voor tijd en eeuwigheid: 'Hij heeft zichzelf gegeven voor onze zonden om ons te bevrijden uit deze door het kwaad beheerste wereld.' (Galaten 1:4).

Uitnodiging // Ik begrijp als christen de behoefte aan ritueel slachten heel goed. Ik vind het als Nederlands staatsburger bovendien erg belangrijk dat joden en moslims in mijn land kunnen leven volgens de regels van hún religie. De strijd van de Partij voor de Dieren tegen onverdoofd ritueel slachten is in mijn ogen hypocriet. Er is zoveel (dieren)leed in de wereld, waarom nu juist op dit punt hun protest? Zit er in dat protest niet ook de bewuste ontkenning van een veel groter probleem, of misschien nog erger, van die ene oplossing door Jezus wiens bloed onverdoofd vergoten werd?

De vraag aan joden en moslims is alleen niet minder dringend. Is hun blijvende vasthouden aan rituelen niet evengoed een ontkenning van het ene ritueel op Golgotha? In gesprekken met bijvoorbeeld moslims in je kennissenkring kan dit worden ingebracht als een hartelijke uitnodiging: zouden jullie niet ook willen leven van dat bloed, dat *echt* Leven geeft?

Die uitnodiging geldt trouwens ook voor iedereen die de naam christen draagt, om echt te leven van dát bloed en niet van de ontkenning ervan, door bijvoorbeeld zomaar, kritiekloos, mee te gaan in een cultuur van vraatzucht en (over)consumptie. Zo zal in de praktijk blijken hoe geloofwaardig onze uitnodiging aan anderen is.